

Mandat

Øverst, fra venstre: Glomma ved Fossum bru, Indre Østfold. Hivann, Rakkestad kommune.
Fiske ved Ågårdselva, Sarpsborg. Solnedgang ved Øra, Fredrikstad.

Alle foto: Ole-Håkon Heier

Vedtatt 12.6.2020

Vannforskriften

Forskrift om rammer for vannforvaltning, fastsatt 15.12.2006 (vannforskriften) implementerer EU's rammedirektiv for vann i Norge. Hovedformålet med direktivet er å beskytte, og om nødvendig forbedre, miljøtilstanden i alt ferskvann, brakkvann, kystnært vann og grunnvann. Direktivet har som mål at det skal oppnås god vannkvalitet i alle vannforekomster.

Ansvaret for gjennomføringen av rammedirektivet for vann i Norge er fordelt på flere departementer. Klima- og miljødepartementet er gitt koordineringsansvaret for den nasjonale gjennomføringen.

Direktoratene under berørte departementer har sentrale oppgaver både i forberedelsen og gjennomføringen av direktivet. Miljødirektoratet koordinerer arbeidet på direktoratsnivå.

Vannregionmyndigheten skal koordinere arbeidet med å gjennomføre forskriften. Dette skal skje i nært samarbeid med vannregionutvalget som består av berørte myndigheter på regionalt- og lokalt nivå. I henhold til vannforskriften skal det utarbeides regionale forvaltningsplaner og tiltaksprogram. Disse skal omfatte alle vannforekomster i vannregionen.

Vannområdet

Vannområde Glomma sør for Øyeren organiserer vannforvaltningsarbeidet i områder som drenerer til Glomma fra utløpet av Øyeren i nord til Oslofjorden i sør. Vannområdet startet arbeidet i 2009, og følger fremdriften fastsatt i Vannforskriften. Det er 8 kommuner (Hvaler, Fredrikstad, Sarpsborg, Halden, Råde, Rakkestad, Skiptvet og Indre Østfold) som sammen med Viken fylkeskommune, Fylkesmannen i Oslo og Viken og andre myndigheter og interessegrupper samarbeider i vannområdet.

Vannområdet har følgende arbeidsoppgaver:

- Revidere tilstandsvurdering av alle vannforekomstene i Vannområdet og vurdere tidspunkt for miljømålsoppnåelse
- Foreslå og evt. utrede nødvendige tiltak for å opprettholde eller forbedre vannkvaliteten slik at miljømålene nås etter fastsatte frister.
- Gjennomføre arbeidet med vannforskriften etter den intensjon og de prosesser og arbeidsmetoder som vannforskriften med tilhørende veiledere beskriver

I tillegg til de prosessuelle kravene som ligger i vannforskriften, er vannområdet et viktig bindeledd mellom kommuner, regionale myndigheter, øvrige sektormyndigheter, interesseorganisasjoner og næringsliv som er involvert i vannforvaltningsarbeidet, og skaper et nettverk. Vannområdet fungerer som en støttespiller mot kommunene for å løfte arbeidet med vannforvaltning lokalt. Vannområdet er også en aktiv søker av prosjekt- og FoU- midler og bidrar til å øke kunnskapsnivået om problemstillinger knyttet til vannkvalitet og vannforvaltning.

Styrende dokumenter

Det vedtas årlig følgende dokumenter som er styrende for arbeidet i vannområdet:

Årsplan

Årsplanen inneholder overordnede føringer for arbeidet samt oppgaver som skal gjennomføres inneværende år i henhold til vannforskriftsarbeidet og aktiviteter initiert av faggrupper. Planen inneholder de viktigste fokusområdene for faggruppene, samt budsjett og møteplan. Årsplanen godkjennes av faggruppene før den går til endelig vedtak i Vannområdeutvalget.

Årsrapport

Årsrapporten inneholder en oppsummering av årets aktiviteter. Den inneholder en oversikt over representasjon i styrings- og faggrupper, møte- og aktivitetsoversikt i henhold til årsplan, regnskap, og en oversikt over overvåkingsresultater. Årsrapporten godkjennes av faggruppene før den går til endelig vedtak i Vannområdeutvalget.

Organisering

Rammer for vannområdets organisering og finansiering ble vedtatt gjennom oppstartsmøter i 2009, og alle berørte kommuner har gitt sin tilslutning til arbeidet og finansieringen av dette.

Vannområdeutvalget (VOU)

Vannområdeutvalget er vannområdets styringsgruppe. Vannområdeutvalget har det overordnede ansvaret for arbeidet og tar prinsipielle avgjørelser herunder å fastsette mål, mandat, organisering, fremdrift og økonomi. Utvalget fastsetter Daglig leders lønn. Vannområdet konstituerer seg på første vannområdeutvalgsmøte etter hvert kommunestyre- og fylkestingsvalg.

Vervet er knyttet til ordfører i deltagerkommunene, med varaordfører som fast vara. Ordfører kan velge å peke ut en annen politisk representant til vannområdeutvalget. Videre deltar oppnevnte representanter for Fylkesmannen i Oslo og Viken og en oppnevnt politiker fra Viken fylkeskommune.

Vannområdeutvalget ledes av ordfører i Rakkestad kommune. Det utnevnes en nestleder i vannområdeutvalgets konstitueringsmøte. Daglig leder er vannområdeutvalgets sekretær.

Representanter med stemmerett:

- Politisk oppnevnt representant fra deltagerkommunene
- Politisk oppnevnt representant fra Viken fylkeskommune

Dersom det ikke er enstemmighet om vedtak i styringsgruppa, avgjøres disse ved avstemming (simpelt flertall). Ved stemmelikhet har leder (eventuelt møteleder ved leders forfall) dobbeltstemme. Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av representantene med stemmerett inkludert leder eller nestleder er tilstede.

Kommunene har anledning til å stille med en administrativ observatør. Denne utnevnes av kommunen, men er gjerne kommunens administrative hovedkontakt til faggruppene. Observatøren har ikke stemmerett.

Arbeidsutvalg

For å sikre en smidig arbeidsform har vannområdeutvalget nedsatt et arbeidsutvalg (AU). Arbeidsutvalgets oppgaver er å forberede saker til vannområdeutvalget samt å avklare mindre prinsipielle saker på vegne av vannområdeutvalget. AU ledes av ordfører i Rakkestad kommune. Nestleder er medlem av AU. Daglig leder er AU's sekretær.

Daglig leder

Daglig leder er administrativ og faglig leder av vannområdearbeidet. Dette innbefatter daglig ledelse, koordinering, økonomistyring og sekretærfunksjon.

- Fremlegge budsjett og regnskap, søke prosjektmidler
- Fremlegge årsplan og årsrapport
- Sikre god kommunikasjon og informasjonsflyt i og mellom faggrupper og fremme saker for vannområdeutvalget
- I samarbeid med Fylkesmannen, ivareta og gjennomføre vannområdets overvåkingsprogram inkludert anskaffelse av rammeavtale for overvåkingstjenester.
- Faglig bistand til kommunene ved behov i vannforvaltningsrelevante saker

Vannområdet kan i relevante saker avgi høringsuttalelse som er uavhengig av kommunene. En høringsuttalelse fra vannområdet skal være av faglig karakter og skal være godkjent av vannområdeutvalget eller den vannområdeutvalget delegerer til, f.eks AU. Høringssvaret skal ikke forstås som en høringsuttalelse fra kommunene som inngår i vannområdet, med mindre kommunene har stilt seg bak uttalelsen.

Faggruppene

Arbeidet er delt inn i 3 faggrupper; **avløp, landbruk og vannkvalitet og vassdragsbruk**. Faggruppene skal utvikle helhetlige strategier i vannområdet og sørge for framdrift innen eget fagfelt. Faggruppene skal foreslå tiltak og utarbeide strategier som grunnlag for de geografiske handlingsplanene. Faggruppene konstituerer seg med egne ledere og har selv ansvaret for møter i samarbeid med daglig leder som er faggruppens sekretær. Det kan også opprettes ad hoc- grupper som jobber med spesifikke prosjekt eller oppgaver innenfor en tidsavgrenset periode.

- Bidra til miljøvennlige og bærekraftige løsninger innenfor respektive fagfelt.
- Foreslå og vurdere tiltak innenfor sin sektor, forankret i de regionale vannforvaltningsplanene
- Bidra til å implementere nødvendige tiltak med hensikt å nå målene i de regionale vannforvaltningsplanene
- Bidra faglig til vannområdets overvåkingsprogram
- Bidra til å kvalitetssikre arbeidet med karakterisering/klassifisering av vannforekomstene
- Foreslå vannkvalitetsmål for vannforekomstene
- Forberede aktuelle saker til vannområdeutvalget
- Ivareta brukerinteresser

Administrativ kommunekontakt

- Ansvar for kommunens oppfølging/koordinering og informasjonsflyt i arbeidet.
- Ansvar for de geografiske tiltaksprogrammene

Ressursgruppe

- Fag- instanser/-personer som bistår arbeidet ved behov når spesifikke tema eller prosjekt skal behandles. Ingen faste møtearenaer.

Finansiering

Arbeidet finansieres av deltakerkommunene, Viken fylkeskommune, Fylkesmannen i Oslo og Viken samt statlige overføringer fra Miljødirektoratet. De faste økonomiske bidragene indeksreguleres årlig iht. konsumprisindeksen. Statlige og regionale midler fastsettes årlig etter vedtatte budsjetter i stat og fylke og kan således variere. Bidraget fra Fylkesmannen er øremerket overvåking.

Finansiering av vannområdet ble vedtatt første gang i 2009 i forbindelse med etablering av vannområdet, og finansieringsnøkkelen ble revidert i 2019 i forbindelse med kommune- og fylkesreformen. Kommunenes andel er fastsatt ut fra innbyggertall og jordbruksareal som gjenspeiler forventet belastning og brukerinteresser. Finansieringsnøkkelen vises nedenfor:

Bidragstyper	Innbyggertall*	Jordbruksareal*	Økonomisk bidrag	Kommentar
Indre Østfold	33500	156000	300.000**	Årlig i perioden 2020-2033
Skiptvet	3800	30500	90.000**	Årlig i perioden 2020-2033
Rakkestad	8200	111500	180.000**	Årlig i perioden 2020-2033
Sarpsborg	56000	75700	180.000**	Årlig i perioden 2020-2033
Fredrikstad	82000	62600	180.000**	Årlig i perioden 2020-2033
Hvaler	4600	3300	90.000**	Årlig i perioden 2020-2033
Råde	1900	16000	30.000**	Årlig i perioden 2020-2033
Halden	2100	17500	30.000**	Årlig i perioden 2020-2033
Viken fylkeskommune			250.000	Beløpet er basert på tidligere tildelinger, og kan variere.
Statlige midler			240.000	Beløpet er basert på tidligere tildelinger, og kan variere.
Fylkesmannen i Oslo og Viken			300.000	Ingen fast sum – tilskudd varierer fra år til år, øremerkes overvåking

*befolknings- og jordbruksarealtall angir kommunens andel innenfor vannområdets grenser.

**beløpene er i 2018- kroner og indeksjusteres.